

Jan Tomczak

"Dein Reich komme : ein katechetischer Kurs zur Firmung : Handreichung für den Katecheten und Arbeitsblätter für den Jugendlichen", Hermine König, Karl H. König, Karl J. Klöckner, München 1976 : [recenzja]

Collectanea Theologica 47/3, 204-205

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

egzegeza uwarunkowana dzisiejszym stanem wiedzy i płynącymi stąd pytaniami człowieka, a nie absolutna i ponadczasowa, gdyż taka jest niemożliwa. Zeszyt sugeruje, że nasze wnioski nie są ostateczne, mogą ulec zmianie, gdy pogłębi się wiedza odnośnie do tych spraw.

Oba zeszyty dla ucznia podają odpowiednie teksty, fotografie, obrazy, rysunki, zestawienia i tabele.

Autorzy wykazują specyficzne podejście do materiału. Tworzą zestaw jednostek nastwionych na jeden zasadniczy cel.

ks. Jan Tomczak SJ Warszawa

Hermine KÖNIG, Karl H. KÖNIG, Karl J. KLÖCKNER, *Dein Reich komme. Ein katechetischer Kurs zur Firmung. Handreichung für den Katecheten und Arbeitsblätter für den Jugendlichen*, München 1976, Kösel—Verlag, s. 46 +72.

Sakrament bierzmowania przyjmują ludzie, którzy wchodzą w okres dojrzałości chrześcijańskiej wymagającej odpowiedzialnego podejmowania decyzji. Stąd wynika niezwykle znaczenie przygotowania młodzieży do bierzmowania. Z pomocą w wykonaniu tak trudnego i odpowiedzialnego zadania pragną przyjść autorzy omawianej pracy.

Na opracowanie składają się dwa zeszyty. Jeden zawiera krótkie omówienie bierzmowania pod aspektem teologicznym i antropologicznym. Podaje uwagi metodyczne przydatne do przeprowadzenia przygotowania. Materiał przedstawia w siedmiu blokach czy jednostkach tematycznych. W każdej jednostce podaje cele, omawia doświadczenie i sposób przeżywania przez młodzież problemów danego tematu. Przygotowanie jest mocno związane z życiem gminy, w której się odbywa. Autorzy nie podają gotowych katechez, lecz raczej obszerny materiał w formie szkiców. Przeprowadzając przygotowanie przy pomocy omawianych materiałów mają pole do własnej inicjatywy.

Drugi zeszyt stanowi uzupełnienie pierwszego. Obejmuje materiały zarówno słowne, jak i wizualne, a więc reprodukcje obrazów czy rysunków, fotografie i ilustracje. Jest przeznaczony dla przystępujących do bierzmowania. Ten drugi zeszyt został tak ułożony, że można z niego korzystać zarówno systematycznie według przewidzianej kolejności tematów, jak i według własnego wyboru zgodnie z konkretną sytuacją.

Wypada zaznaczyć, że gmina nie tylko przeprowadza przygotowanie, ale również warunki do rozwoju życia religijnego, do którego moc i potrzebne łaski daje sakrament bierzmowania. Przeprowadzona w Niemczech Zachodnich w 1971 r. ankieta wykazała, że katolicy uczestniczą w Eucharystii, gdy ich pozytywny stosunek do Kościoła był pielęgnowany od młodych lat, gdy opiera się on na konkretnych kontaktach z gminą, gdy człowiek widzi problemy dotyczące sensu życia i szuka ich rozwiązania. Te stwierdzenia mieli przed oczyma autorzy omawianych katechez. Tak je pomyśleli, żeby odpowiadały tym trzem warunkom, które zapewniają żywy udział chrześcijan w życiu religijnym.

Autorzy są zdania, że przygotowanie do bierzmowania najlepiej udaje się w małych grupach, liczących od 8 do 10 osób młodzieży pod kierunkiem kogoś doświadczonego z gminy. Przygotowująca się do bierzmowania młodzież w swojej małej grupie, nawiązuje kontakty z innymi grupami czy poszczególnymi osobami z gminy. Kierownicy tych małych grup są przygotowani pod względem teologicznym i pedagogicznym na specjalnych kursach organizowanych przez gminę. Tam opracowują wspólnie kursy przed bierzmowaniem, którymi mają kierować. W tym chcą im pomóc autorzy omawianych materiałów. Oczywiście wychowanie do dojrzałości w wierze nie może się obejść bez współpracy rodziców, świadków bierzmowania i zaangażowania się w to przygotowanie całej gminy.

Młodzież na kursach poznaje bliżej siebie. Rozmawia o swoich problemach życiowych. Przez wywiady, przez kontakty z dorosłymi, przez czytanie gazet, przez wiadomości z radia i telewizji pogłębia znajomość sytuacji życiowych innych ludzi. Poznaje blaski i cienie życia ludzkiego.

Autorzy katechez stawiają przed młodzieżą postacie konkretnych ludzi, którzy mieli lub mają różne problemy życiowe i starają się na nie odpowiedzieć w duchu chrześcijańskim. Ukazują znaczenie Jezusa Chrystusa, jego orędzie o Bogu i zaangażowanie się w działania dla dobra ludzi. Podkreślają obowiązek naśladowania Go.

Konkretnym miejscem, w którym młody chrześcijanin powinien doświadczyć działania Ducha Świętego, ma być chrześcijańska gmina. W niej staje się obecne Królestwo Boże tworzone mocą Ducha Świętego.

Autorzy katechez kładą szczególny nacisk na to, by młodzież samodzielnie i w sposób wolny podjęła decyzję przyjęcia bierzmowania i wszystkich zobowiązań stąd płynących.

Z omawianymi katechezami mogą z niemalym pożytkiem zapoznać się wszyscy, którzy interesują się przygotowaniem młodzieży do sakramentu bierzmowania.

'ks. Jan Tomczak SJ, Warszawa

Religionspädagogisches Praktikum, wyd. Dietrich Zillesen, Frankfurt am Main — München 1976, Verlag Moritz Diesterweg — Kösel—Verlag, s. 224.

Książka zawiera tak wiele problemów dydaktyczno-pedagogicznych, że w krótkiej recenzji niełatwo jest zasygnalizować choćby najważniejsze z nich. Składają się na tę pozycję artykuły dziewiętnastu autorów i autorek, wybitnych znawców przedstawianych zagadnień. Należą do nich profesorowie, docenci, dyrektorzy instytutów pedagogicznych. Jest wśród nich kilku wyznania ewangelickiego. Zapoznaje nas zatem ta książka z poglądami i opiniami specjalistów od kształcenia i wychowania zarówno katolickiego, jak i protestanckiego. Przez ukazanie dorobku doświadczenia, myśli i refleksji dwóch wyznań staje się bogatsza w swej treści.

Ukazywane problemy zostały zgrupowane w pięciu rozdziałach: praca przygotowawcza czyli projektowanie lekcji; sposoby prowadzenia lekcji czyli różne formy działania; nauczanie we wspólnocie gminy; kontrola efektywności lekcji i zagadnienie współpracy z rodzicami.

Książka została napisana z myślą o katechetach, duszpasterzach i studentach, a właściwie o wszystkich, którym zależy na przemyśleniu dotychczasowego postępowania dydaktyczno-pedagogicznego, na odkryciu nowych możliwości działania, względnie na wypróbowaniu ich i uzyskaniu pomocy dla swej pracy wychowawczej. Tematyka obraca się koło zagadnień jak najbardziej praktycznych. Oczywiście autorzy nie byli w stanie rozwiązać wszystkich problemów. Dlatego zapraszają czytelników, by razem z nimi szukali dalszych przemyśleń i rozwiązań.

Artykuły zasadniczo omawiają stronę praktyczną zagadnień, ale w tych, w których panuje jeszcze pewien niedosyt dyskusji teoretycznych, ukazano także i te aspekty.

W głównych zarysach poszczególne artykuły zostały tak pomyślane, aby ich rozważania czytelnicy mogli bez większych trudności przenosić na różne klasy i przedmioty. Nie mówi się więc w nich o konkretnych klasach i konkretnych przedmiotach, lecz podaje się ogólne refleksje. W ten sposób ukazane zagadnienia nakłaniają do twórczego stosowania w praktyce myśli zawartych w omawianej książce.